

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 24.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 482 Lel

Fél évre 241 Lel

Negyed évre 108 Lel

Havonta 86 Lel

Hirdetések díjazás szerinti
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Szabadkereskedelem.

Olvassuk a lapokban, hogy a legfelsőbb gazdasági bizottság állást foglalt a kereskedelem szabadságának visszaállítására mellett. Ha a kormány elfogadja a legfelsőbb gazdasági bizottság állásfoglalását és ledönteni azokat a körlátokat, amelyeket eddig állítottak fel a kereskedelem körül és ezekkel ugyyszólván megbénították, akkor Románia kereskedői és iparosai megkönnyebbülten lélegzenek.

A háborúban kivételes intézkedéseket léptettek életbe, amelyeket az akkori rendkívüli viszonyok indokolták. A háború után bekövetkezett a konjunktúrális világ, amely elképzelhetetlen eltéréseket idézett elő gazdasági téren. Ekkor is szükség volt olyan intézkedésekre, amelyek a hirtelen meggazdagodásnak útját vágják és megvédik a tömegeket a kíméletlen kiuzsorázás ellen. De most

már régen benne élünk a béke állapotában, rátértünk a konszolidáció útjára.

Tehát mit is jelent a kereskedelem szabadsága? Elsősorban nincs spekulatív törvény, nincs maximum, nincs hatósági beavatkozás az árak alakulásába, hanem az árakat a világgazdaság örök törvénye: a kereslet és kínálat szabályozza. A kereskedőket nem keresik fel hivatalos kiküldöttek, a kik ellenőrzik az árakat, a számlákat és mindent az üzletekben. A kereskedő ur lesz saját üzletében, az iparos a maga műhelyében és arra törekszik, hogy minél nagyobb forgalmat érjen el. Természetesen kénytelen lesz olcsóbban adni portékáját a textiles, hogy versenyre kelhessen az átelles konkurenciával. Kifejlődik tehát a kereskedelem legegészségesebb velejárója: a szabad verseny, a nasztalgiaiba hanyatlott gazdasági élet fellendül és az állam látja hasznát, mert adózó polgárai dolgozhatnak és megerősödhetnek. A kereskedőnek nem irhatja elő a hivatalos közeg, hogy ilyen meg ilyen áron adja el portékáját, mert ha nem adja, lefoglalja az egész

árraktárt és tetejébe még le is zárhatja a „renitens” merkantilistát.

Ha felszabadul a kereskedelem, megszűnnek a permiszkek, a különböző hivatalos és nem hivatalos utaztatások és költségek, amelyek megdrágítják az árut. Ha felszabadul a kereskedelem és a kormány helyes, okos és céltudatos politikát folytat, a kereskedő onnan hozza be áruját, ahol olcsóbban kapja és olyan árukat hoz, amelyekre szüksége van a fogyasztó közönségnek. Ha felszabadul a kereskedelem, megindulhat az export a külföldre, az ország kifogyhatatlan gazdasági erőforrásai megnyílnak és onthatják magukból mindazt, amire itthon nincs szükség és amiért bejön az országba nervus rerum, amely gazdaggá teszi a polgárt és az egész országot. Ha felszabadul a kereskedelem: a határ állomásokon nem halmozódik hegyekké az exportfa, az erdőben nem nemul el a csákány, a petroleum-mezőkön nem sorakoznak egymás után a szállításra váró rejt ciszternák, a malmok nem redukálják üzemüket, hogy csak a belföldi szükségletet lássák el, hanem fokozott erővel működnek, hogy lisztünket gőzhajók szállítsák a világ minden részébe. Ha felsza-

badul a kereskedelem, nincs vámtortura, nincs háksis, nincs küldöttségjárás, nincs semmi megszorítás, mert minden megy a maga természetes útján, mint ahogy ment a nagy világégés előtt.

Ez a boldog korszak, ez a győnyörű perspektiva természetesen csak akkor nyílik meg, ha felszabadul a kereskedelem, ha a gazdasági élet a szabadra állított pályán fut. Csak hogy ez a ha még itt van, még nem jelenti a felszabadulást.

Alkór olyan erős és egészséges gazdasági vérkeringése lesz ennek az országnak, hogy nem lesz szüksége külföldi kölcsönre, tulhajtott adókra és kivételes intézkedésekre.

oooooooooooo

Nem komoly a rajnai elszakadási mozgalom. Londonból jelentik: A Reuter távirati ügynökség szerint a koblenzi nagygyűlés miatt még nincsen olyan súlyos ok, hogy a rajnai tartomány elszakadási mozgalmát olyan komolyan vegyék, mint azt egyes francia lapok cselekszik.

A fő a családi ebéd.

(Albrecht főherceg politikai végrendelete.)

Wölling Lipót emlékiratai érdekes részleteket tartalmaznak Albrecht főherceg politikai végrendeletéről. Egy jugoszláv lapból vesszük át az emlékirat következő részét:

„A budapesti nagy ünnepségen Albrecht királyi herceg már nem volt közöttünk. Egy évvel korábban meghalt az öreg ur. Csak halála után — így éreztük mi királyi hercegek — lett Ferenc József valóssággal az első az élő Habsburgok között. Mert életében mégis csak voltak kérdések, amikben az ő-öreg custozzal győzöt illette meg az első szó és a legnagyobb tekintély. Am most a legfőbb tekintély természetesen átszállott a legfelsőbb hadurra, sőt ez az áthárítás okiratszerűen is kifejezésre jutott, Albrecht főherceg végrendeletével, melyet ünnepélyes módon tudattak a királyi hercegekkel.

Sokat beszéltek és írtak Albrecht főherceg politikai végrende-

letéről. Olyan politikai végrendeletéről, aminőt például I. Miklós cár csinált, vagy aminőt Nagy Péterre ráfogtak, én nem tudok semmit. Am Albrecht főherceg rendes végrendeletében csakugyan van egy részlet, amelynek annakidején bizonyos politikai jelentősége volt, talán van még ma is.

1895. március 20-án minden nagykorú királyi herceg tartozott a király dolgozószobájának előcsarnokában megjelenni, s azután Öfelsége néhány komoly bevezető szó után felolvasta nekünk a nemrég elhunyt Albrecht főherceg végrendeletének egy passzusát. Ezt a végrendelet-részletet utóbb minden királyi herceg írásban is megkapta egy császári kézirat kíséretében.

A kézirat és a végrendelet-kivonat még ma is birtokomban van s így leközölhetem szó szerinti szó végében. A felséges ur kíséretével így szól:

„Kedves unokafivérem, Lipót Ferdinánd főherceg ur!

Azokat a felemelő szavakat, melyeket a közönlük elköltöztött, fe-

ledhetetlen Albrecht főherceg végrendeletében Házunk tagjaihoz intézett, már akaratahoz képest közöltem a körültem összegyűlt királyi hercegekkel. De azt hiszem, hogy a drága megboldogult nemes szándékához képest cselekszem, amikor végül akaratainak ezt a trón iránt való hűségéről, mély családi érzéséről és hazafiaságáról tanuskodó, megszívlelendő részletét Kedveségednek és családunk minden tagjának örök emlék gyanánt másolatban is megküldöm.

Bécs, 1895. március 20-án.

Ferenc József.

Ehhez a császári kéziratához egy rondirással írott lap volt csatolva, rajta Albrecht főherceg végrendeletének következő passzusával:

„Végezetül ajánlom leányomat és utódait, unokacsémeit, akik immár fogadott fiaim és leszármazottait, valamint testvéreimet és családom egyéb tagjait Öfelsége a császár különös kegyelmébe és jóakarataiba és kérve-kérem az osztrák császári ház minden egyes

tagját, hogy egyefertő és hűséges maradjon azokban a nehéz viharokban, amelyek előtt állunk, hogy minden irányban önfeláldozással szolgálja a császárt és erre, valamint vallásosságra neveljék gyermekeiket, hogy ők is kivétel nélkül szolgálhassák a császárt és ily módon teljesítsék súlyos, istentől ránkruházott kötelességüket az uralkodóval és a birodalommal szemben.

Kérem Öfelségét, hogy ezeket tudassa minden főherceggel...

Vajjon miféle viharokra gondolt Albrecht főherceg? 1895-ben a szemhatár még tiszta volt és derült. S ő nehéz viharokról beszélt. Tudott valamit az öreg ember, amit mi többiek nem tudunk, vagy sejtelmek voltak? Talán a világháború sejtette meg profétai lélekkel? Hiszen nagyon világosan szólt, nehéz viharokról beszélt, amelyek bekövetkezendők voltak. A birodalmat féltette-e vajjon, vagy a dinasztia, az államot látta-e veszélyben, vagy a császári házat? Nyilván mind a kettőt, hisz az ő idejében és az ő helyzetében a két-

ARADI PROBLÉMÁK.

Aki kollega-nőjét vette feleségül

Tisztelt Szerkesztő Ur! Ha az ember problémájukkal kimerítően akarna foglalkozni, úgy vagy illemkodexet kellene írni, amely férfiakat, nőket egyaránt, minden adott helyzetre vonatkozó, banális jótanácsokkal látna el, vagy pedig nagy értekezést, amely szintén hiába való munka volna. miután öközserűen arra a konklúzióra vezetne, hogy amíg nők és férfiak lesznek, mindig csak a nőt, illetve férfit fogják egymásban keresni. — Hogy aztán meg is találják-e, az más kérdés?

Ez természetes és azért jól is van így és ezért nincs is oka a panaszos hölgynek panaszkodnia, mert hiszen a nők is elsősorban a férfit keresik a férfiben. A kellemtelen oldala a dolognak csak ott kezdődik, amikor a nő hiába keresi a hivatalnoktársában a férfit, a hivatalnoktárs meg megtalálta benne a nőt, vagy egy esetleges házasságnak más akadályok állják útját, a férfi meg dacára ennek ostromolja a nőt. Kellemtelen a dolog még akkor is, amikor a nő észreveszi, hogy egy esetleges küzdelemmel nem rendelkezik elég raffineriával és szépséggel ahhoz, hogy magát avval a férfivel elvétesse. De figyelje el a kisasszony, a férfiak is éppen úgy vannak ezzel, mint a nők és ők sem találják meg minden hivatalnoktársnőben a nőt és akkor kolegaként bánnak vele. Azoknak aztán tényleg van panaszra okuk és bizonyára szeretne is sok hivatalnoknő arról panaszkodni és az, hogy a nőt néz-

zék bennük, bármennyire kívánják is, vagy nagyon ritkán vagy sohasem történik meg velük. Ők tehát öntudatlanul elérték azt, amit a levelírő tudatosan szeretne elérni, ehhez pedig nagy emberismeret, nagy gyakorlat, nagy föltalálóképesség és sok más egyéb szükséges, ami pedig keveseknek adatott meg. De azért nyugodjék meg a panaszos hölgy, mert ha megöregszik majd, vagy esetleg idő előtt megcsunyl és, ne adj Isten, még mindig hivatalban fogja kenyerét megkeresni, el fogja érni, hogy nem a nőt, hanem a hivatalnokot nézi benne, ami bizonyára rosszszul esnek majd olyannyira, hogy valószínűleg figyelemmel kísérene egy olyan probléma megoldásán fáradozó írásokat, amelyek arra vonatkozólag adnak tanácsot, miképpen bánják el az ember olyan tisztviselőkkel, akik a hivatalnokot látják a nőtisztviselőben és nem a nőt.

Miután az, hogy a férfi keresse a nőt, a nő meg a férfit: természetalkotta törvény, alig hiszem, hogy meg lehetne változtatni. Próbalájközék meg azonban a panaszos hölgy egy kérvénnyel a kormányhoz, melyben oly értelmű rendelet kibocsátását, vagy törvény megszavaztatását kéri, amely szerint mindazok a tisztviselők, akik hivataltársnőjüknek szerelmet valának, vagy szerelmi ajánlatokkal ostromolják, kötelesek az illető hölgyeket feleségül venni, vagy ha az bármilyen oknál fogva lehetetlen, állásukat elhagyni. Próbálja meg a kisasszony, bár nem hiszem, hogy a belügyminiszter ur megtenné ezt a kis szívességet,

tő egyet jelentett. Mégse egészen bizonyos, hogy súlyos viharokról szólván, külső ellenségre gondolt. Az is lehet, hogy forradalom járt az eszébe, újabb kiadása annak a negyvennyolcna, amikor ő volt Bécs parancsnoka.

Mi főhercegek legalább így értelmezték és így magyaráztuk Albrecht végső akaratát.

Ferenc Józsefről feljegyez Wölfling Epóf több jellemző apróságot is. Ezeknek sorában igen jellegzetes az ősz uralkodóra a következő apróság:

„Kis családi ebéd”-en ülünk együtt a Hofburgban. Ami mérsékelt gyönyörűség volt. „Fesztelet” volt az ilyen családi ebédek neve, de mindenki fontoskodott. A király maga is igen fontosnak tartotta ezeket az ebédeket, aminek jelentésére röptiben elmondok egy esetet.

Nekünk főhercegeknek megvolt a jogunk, hogy vasúti vonatokat, még gyorsvonatokat, sőt az expressz-t is megállítani olyan állomásokon, ahol rendszeren nem állottak meg. Hogy min alapult ez a jog, azt nem tudom. Nem is kutatom, hiszen uris elévült.

Sok éve már, hogy egyszer fivéremmel, József Ferdinánddal és Salten Félix társaságában Rekawinkelben voltunk. Itt akartunk találkozni másik fivéremmel, Henrikkel, aki a keleti expresszen keresztülvutazandó volt az állomáson. Be mutatkoztam tehát az állomásfőnököknek, s elmondtam neki kívánságomat. S megtörtént, talán először és utoljára ez életben, hogy a keleti expresszvonatot megállították a rekawinkeli állomáson. De a bányának nem volt kedve kiszállni, tehát beszálltunk mi hárman, s vele utaztunk Bécsbe.

Másnap reggel már maga elé rendelt a király és heves szemrehányásokat tett, hogy meg merem állítani a keleti expresszt. — Éreztem, hogy igaza van, de azért mégis hivatkoztam rá, hogy tudtommal minden főhercegnek joga van megtenni, amit én cselekedtem.

— Igaz, jogod van rá, — felelte a császár — de csak nagyon fontos és nagyon sürgős esetekben. Például ha másképp elkésnél a családi ebédrol, akkor megállithatod a vonatot. De mókából nem...

már csak azért sem, mert félt volna, hogy rövidesen a nők dominálnának az összes hivatalokban és akkor a rendeletet megint meg kellene változtatni, a nőket köteleztetvén arra, ami előbb a férfiak kötelessége volt. De ha ez az eset nem is álma elő, akkor viszont félt volna, hogy a pénzügyminiszter ur ellenezné az ily értelmű törvényt, hogy az állampénztárt a sok családi pótlék folyósításától megkímélje.

Hiába, mindenféleképpen nehéz ügy és azt hiszem még is a legjobb lesz a hivatalnok-hölgyeknek a saját erejükre támaszkodva férjgással az ügyet elintézni az alábbi recept szerint: Végy egy tisztviselőtársat, aki nagyon, nagyon nézi benned a nőt és ha te is látod

Visszaélés kaszinói zsetonokkal

— Amikor a játékbónokat valorizálják. — Uj szenzáció a Balaton mentén. —

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A siófoki játékkaszinó szombat éjszakai razzijára mellett még egy szenzációja van a Balaton mellett tobzódó kártyaszzenvedélynek: a siófoki és balatonföldvári zsetonokkal történt visszaélés. A Balaton mellett ugyanis nemcsak Siófokon van már játékkaszinó, de a többi fürdőtelepen is, mert a fürdővendégek minden Balatonmádatuk mellett sem tudnak lemondani ősi szenvedélyükről, a kártyáról. Ez a magyarázata annak, hogy nemcsak a divatos mondaine-fürdőhelyek siettek berendezni a rohanó kor kívánalmainak megfelelő játéklarangokat, hanem a konzervatív előkelőség exkuzív várai is kénytelenek voltak helyreépíteni mulasztásaikat és megengedték a játékklubok létesítését. Így alakult meg legutóbb Balatonföldváron egy kártyakaszinó, amely estére csakugy megtelt vendégekkel mint nappal a fő homokos partja. A legelőkelőbb urak és hölgyek ültek az asztalok körül, sőt a környékbeli kisebb fürdők és nyaralók közönsége is beberándult esténként egy kártyacsatára. Egy szép napon a forgalom akkora arányokat öltött, hogy a krupie nem győzte már zsetonokkal a vendégeket. Nehogy a forgalom megakadjon, azonnal gondoskodott utánpótlásról. Másnap átköcsözött Siófokra, ahol — legalább a szombati razzijáig — nagyüzemre berendezett játékbank működött és a kaszinó vezetőségétől kölcsönkért megfelelő mennyiségű 500 koronás zsetont. Egy ideig ezután nem is zavarta semmi sem a forgalmat az előkelő fürdőhely játékkermeiben. A kaszinóknban reggelig folyt a munka, fennakadás nélkül. Ezenközben történt, hogy Siófokon a tartott tőzsdei szilárd-ságra tekintettel, a tétüket ugrászerűen fölemelték és minthogy ennek megfelelő zsetonok készítése zavaróan hatott volna a fürdőzők kártyakurájára, az esetleges visszaeséseket elkerülendő, rövid uton intézkedések történtek a zsetonok valorizációjára nézve. Kihirdették a siófoki játékosok között, hogy az ötszáz koronás zseton a játékban ezentul ötezer koronának számít, ennyiért kapható a krupiénél és ugyanennyiért váltják vissza. Ennek az intézke-

benne a férfit, vétesd el magad feleségül, ha pedig tisztviselőtársadat nem találod eléggé férfinak, végy egy másik férfit, menj ahoz férjhez, maradj szépen otthon és akkor — is a nőt fogják benned nézni. Aki fenti receptemre azt mondja, hogy könnyű ezt tanácsolni, nehezebb keresztül vinni, annak, bár ez már nem tartozik a problémához, a férjfogást illetőleg is adhatok egy tanácsot: Cselekedjék úgy, ahogy a feleségem csinálta. Hogy miként cselekedte? Ezt már nem tudom megmondani. Olyan finoman, olyan nagyszerűen, hogy egyszer csak észrevettem, hogy benne vagyok és ma boldogan irhatom e levélke végére — egy házas ember.

ésnek a híre hamar elterjedt a Balaton mentén s villámgyorsan értesült róla néhány jól informált balatonföldvári játékos is. Nosza, nagy keletje lett Földváron az ötszáz koronás zsetonoknak, valósággal megrohanták a készleteket és néhány nap alatt alig maradt valami belőle a krupénél. A balatonföldvári játékosok — és élelmes siófokiak, akik a hír vétele után sietve a helyszínen teremték — összevásárolták az ötszáz koronásokat Földváron és átmentek Siófokra beváltani — ötezerért. A kiknek csak vonatkoztása volt a készkiadása, elég szépen keresett az ötletes csereüzletben, de még az se fizetett rá, aki autón rándult át és egy pezsgős vacsorával fejezte be a zseton-csereberét. Azt mondják, hogy sokan százezreket, sőt milliókat vágtak zsebre ilven módon egy kis rövid utazgatás fáradalma ellenében. Az illetékesek pedig, akiknek bőrére ment a dolog, csak későn jöttek rá a balatoni finanszenik ötletére. A hatóságok természetesen „széleskörű nyomozást” indítottak eddig azonban bottal ütök a tömött tárcái zseton-siberek nyomát.

Az orosz trón.

(Cyrill nagyherceg visszatér Oroszországba?)

Varsóból táviratozzák: A lapok azt írják, hogy Vladimirovics Cyrill nagyherceg, akit az orosz monarchisták a „cári trón örököse”-nek nevez, állítólag tárgyalásokat kezdett a szovjet-kormányval, hogy visszatérhessen Oroszországba.

Prágából táviratozzák: A Prager Presse a napokban érdekes leleplező cikket közölt, amelynek szerzője Miljukov orosz egyetemi tanár. Miljukov azt a feltűnést kelto leleplezést közli, hogy az orosz monarchisták nemcsak Nikolájevics Miklós nagyhercegnek, hanem Sándor jugoszláv királynak is felajánlották az orosz trónt.

Elhájasodás, köszvény és cukor-baj esetén a FERENC JÓZSEF keserűviz javítja a gyomor és a belek működését, élénkíti az emésztést és előmozdítja az anyagcsere-t.

Lapkiadók

Sasu miniszternél.

Az újságpapír maximálását kérték.

Bucurestből táviratozzák: Az összes lapok hevesen tiltakoznak a papírgyárak eljárása ellen és elhatározták, hogy a lapkiadók küldöttséget menesztenek Sasu miniszterhez, kérve az újságpapír maximálását arra az esetre, ha a gyárak továbbra is hajthatatlanok maradnának. Követelik továbbá a külföldi papírebhozatali illeték megszüntetését. A lapok ára a mai naptól kezdve 2 lel lesz.

A lapkiadók küldöttsége tegnap megjelent az iparügyi miniszternél, ahol Cézár Popescu államtitkár fogadta. Megjelentek a papírgyárosok is és előadták, hogy abban az esetben, ha a lapkiadók 100 vaggon újságpapírost vámmentesen behoznának az országba, a papírgyárak szintén külföldi behozattal fogják tartaleket gyűjteni. (Rador.)

Uj Faraó-sirok.

Az egiptomi ásatások eredménye.

Londonból táviratozzák: Howard Carter kiváló egiptológus, aki lord Carnarvonnal együtt fedezte fel Tutankhamen sírját, nem rég tért vissza Londonba, ahol az Egiptomból magával hozott gazdag anyagot tudományosan fel fogja dolgozni. A tudós egy nála járt hírlapírónak a következőket mondotta:

— Májg Egiptomban kilenc Faraó-sírt találtak. A legrégebbi Faraó-mumia felfedezését a tudomány az olasz Masperonak és a német Brugschmak köszönheti, akik 1881-ben fáradságos kutatás után kiásták az első Faraó-sírt. Mivel először 1913-ban mentünk Egiptomba, hogy az olasz és német tudós megkezdett munkáját tervszerűen folytassuk. Munkánk első eredménye I. Amenhotep sírjának feltalálása volt, amelyet 1914-ben ástunk ki. Ez a sír volt az első Faraó-kripta, amelyben a tulajdonképpen sír mellett az elhunyt tiszteletére épített templomot is találtunk. A további sírok meglehetősen komplikáltan épültek. Rengeg folyosót, titkos halottas kamrákat, valóságos labirintust találtunk. Amint tüzetesen megvizsgáltam Amenhotep sírját, arra a felfedezésre jutottam, hogy a közelben még két Faraó-sírnak kell lennie. Egyelőre lehetetlen volt a két sír titkainak feltárása, de alapos volt a feltevés, hogy a két sírban Kames Faraó és a dicsőséges Achimes király földi maradványai pihennek. Kames volt a 17. dinasztia legkiválóbb tagja és a mellette pihenő Kames alapította meg a 18. egiptomi uralkodó-családot. — A luxori király-völgyben nyugodott I. Teclutimes, az új birodalom harmadik királya. Ennek a mauzoleuma a pompás völgy közepén van. Valószínűleg ezt az uralkodót temették el először a király-völgyben. Az ő halála után lett a völgy az egiptomi Faraók klasszikus te-

metkező helye. Nem kevesebb, mint 17 Faraót temettek el a csendes völgyben, amely bizonyára a világ legnagyobb mauzoleuma.

Eddig szól a kiváló angol tudós nyilatkozata. Ha fel fogják tár-

Villanyzavar egy városrészben.

— Rövidzárlat egy faág miatt. — Mellinger József villanygyári igazgató nyilatkozata. —

Ma délelőtt Aradon a Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) és a városliget között fekvő városrész területén igen sok házban egyszerre hirtelen rövidzárlat keletkezett, amelynek következtében több helyütt kisebb-nagyobb szobaturiztámadt. A rövidzárlat okozta tüzek nem jártak nagyobb veszedelemmel, de meglehetősen ijedséget okoztak a városrészben, amelynek lakói nem tudták megmagyarázni a hirtelen támadt általános rövidzárlat okát. Az Aradi Közlöny munkatársa a villanygyárban érdeklődött a szokatlan jelenség okai iránt, amit Mellinger József, a villamos művek igazgatója a következőkben magyarázott meg:

— A rövidzárlat oka nem a villanygyárban keletkezett, hanem tőlünk teljesen független körülmény idézte elő. A Str. Mocioni

(Orozy-utcában) a vezetékre rázuhant egy nagyobb faág, amely a primér vezetékét rászoritotta a szekunder vezetékre és az ezen végigfutó kettős áram rövidzárlatot okozott. A rövidzárlat csak néhány pillanatig tartott addig, amíg elégséges következtében a két áram közötti kapcsolat megszűnt. A villanygyárat az ily módon keletkezett zavarok miatt semmi felelősség nem terheli, ezt már megállapította a tüzoltóság vizsgálóbizottsága is, mert még csak előzetes intézkedés sem kerülhetjük el az ilyen rendkívüli és kiszámíthatatlan körülményeket. A fővezeték azonnal rendbehoztuk és a lakásokban is megkezdtek embereink a szükséges javításokat és pótlásokat úgy, hogy estig elsimulnak a zavar következményei és normális rendben történik majd a város világítása.

Két párt az angol kormányban

— Angol kereskedők a külön politika mellett. — Holnap fontos nyilatkozatok lesznek. —

Londonból táviratozzák: Az angol kormány kebelében éles küzdelem folyik a Franciaország barátságát mindennél többre becsülők és Anglia külpolitikáját követelők között. A francia-barátok vezetője Mac Neil államtitkár, de a csoportban csak kisebb súlyú miniszterek vannak. Lord Curzon külügyminiszter, Baldwin miniszterelnök és a kormány többi számottevő egyénisége a külön politikáért kardoskodik. Baldwinra nagy nyomást gyakoroltak az üzleti érdekeltségek, amelyek a külön politikát követelik. Ezeknek az a véleményük, hogy az angol-francia álláspont összeegyeztetése udvis reménytelen iparkodás és idővesztés, mialatt Németország lezüllik. Az üzletemberek nem politikusok és azt a helyzetet látják, hogy a Baldwin-kormány sorsa attól függ, mekkora hátrorságot mutat a francia követelésekkel szemben? Ha Baldwin Kabinetje helyt áll, akkor oly nagy népszerűsége tesz szert, a melyben az angol kormány még nem volt része. Ellenkező esetben elveszti mostani népszerűségét.

Londonból jelentik: A Wolff távirati iroda jelenti, hogy a lapok szerint lord Curzon angol külügyminiszter a mai minisztertanácson jelentést tett a francia és a belga kormányok válaszárol a hozzájuk küldött angol jegyzékben. Az angol kormány Holnap fog véglegesen döfneni, milyen magatartást fog a francia állásponttal szemben tanúsítani. A Reuter távirati iroda szerint Anglia magatartásáról kombinálni, a jelen pillanatban még lehetetlen. Csütörtökön Baldwin miniszterelnök és Curzon külügyminiszter nyilatkozni fognak az alsóházban az általános helyzetről.

Párisból táviratozzák: A hivatalos körök tartózkodása ellenére köztudomású, hogy a francia

jegyzék udvariás hangon minden javaslatot visszautasított a jóvátevel módosítására.

Londonból táviratozzák: Angol körökben kijelentik, hogy Franciaország és Anglia álláspontja közötti különbség sokkal nagyobb, semhogy áthidalni lehetne.

Párisból táviratozzák: A Matin úgy tudja, hogy az angol kormány nyilatkozata határozottabb lesz, mint az eddigiek voltak. Az angol kormány nyíltan ki fogja jelenteni, hogy csalódott a francia és belga jegyzékekben.

Londonból táviratozzák: Angol politikai körök szerint Angliának külön választ kell adni Németországhoz. A kormány a nyári szünetre menő parlamenttől felhatalmazást fog kérni a válaszadásra. A kormány tegnap kétszer tanácskozott, de nem tudott dönteni. Baldwin azt javasolta, hogy az eddig titokban tartott okmányokat Pehérkönyvben csütörtök előtt tegyék közzé.

Brüsszelből táviratozzák: A belga szenátusban a katonai javaslatok tárgyalása során De Veze hadügyminiszter kijelentette, hogy nem szabad megfellebbezni a háború hozalmairól. Németország még mindig a gyűlölet fészke és a belga határon még nem szerelt le. Eppen ezért érezetnie kell benne a meggyőződést, hogy új háborúban vereséget szenvedne. — Ezért szükséges a fegyverkezés, mert így őrizhető meg a béke.

Kommunista-összeesküvés Lengyelországban. Varsóból táviratozzák: A lengyel fővárosban nagy szabású kommunista összeesküvést fedeztek fel. Eddig husz kommunistát tartóztattak le, köztük a vezetőket is. A kommunisták vezetője Valjan, a moszkvai központ kiküldöttje, akit a lengyelországi kommunizmus megszervezésével bíztak meg.

Hogy áll a leu?

Augusztus 1-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.78 svájci frankot,

8.37 francia frankot,

16.94 szokolt.

11.000 külföldi magyar koronát,

13.000 tényleges magyar koronát,

15.000 belföldi magyar koronát,

55.400 osztrák koronát,

500.000 német márkát,

Zürichben 2.85 frankot

Parisban 8.50 frankot

Budapestben 9750—10.450 kor.-t

Bécsben 35.400 osztrák koronát

Berlinben 520000 márkát

Belgrádban 48.10 dinárt

Newyorkban 51.25 centet.

Londonban 1 font 900 lel.

Ezer lei jutalom

(Furcsa história az elveszett és megkerült foxiról.)

Matolay Vilmos nyugdíjas tanító hazafelé ballagott vasárnap délelben Ujaradra. A Str. Tribunal Dobran (Boczkó-utcán) mellé szegődött egy kis fehér kutya. Híába kergette, hessegette, zavarja, nem maradt el tőle. A hidnál már kavicsot szedett, megdobálta, a kis kutya meghunyászkodottan indult visszafelé, de a hid tulsó oldalán ismét maxa mellett találta a tanító az elűzött ebet. Láttá, hogy lerázni úgy sem tudja, hazavitte a lakására, enni adott neki és a kis kutya nemcsak jó nevelést árult el, hanem azt is, hogy jó módhoz szokott — a díványra fekiadt ebédutáni álmora. A tanító másnap reggel bejárta a Boczkó-utca több üzletét, érdeklődött a kutya gazdája után, így benn járt Frisch Hermann üzletében is, de senkiscm tudott felvilágosítást adni. Hétfőn délelben egyszer csak egy aradi konflis állt meg a tanító ujaradi háza előtt. Frisch Hermann lépett ki belőle, a Boczkó-utcai kereskedő, akinél az öreg Matolay már délelőtt járt. A kutyát kereste nagy érdeklődéssel. Azt mondta, hogy a háziasszonya vesztette el. A sárga foltokról meg is ismerte a háziasszony foksziáját és felkendezve vitte el. A tanítónak meg azt mondta:

— Talán kap is vagy száz lei jutalmat, amiért megtalálta.

Matolay még hétfőn este elmondotta a kutyával történetet egy ismerősének, aki másnap reggel az aradi lapokban nagy meglepetéssel olvasta, hogy egy sárgafoltos fehér foksziát keresnek, a megtalálójára ezer lei jutalmat kap. — Matolay ismerőse érdeklődött az Ecce hirdetési irodában, ahol a kutyát átadandónak jelezte a hirdetés és Binkenheuer József, az egyik tulajdonos elmondotta, hogy már hétfőn délután behozták a kutyát, aminek elvesztését a hétfői déli lapban meghírdették. Birkenheuer József és a nyugdíjas tanító kedden délután felkeresték Frisch Hermann és bár vagyonos a Boczkó-utcai kereskedő igényt tartott a jutalomnak legalább felére. Megállapították azonban, hogy a nyugdíjas tanítót illeti az ezer lejes jutalom. Így jutott egy jószívű szegény ember megérdemelt jutalomhoz, aki kövel sem tudta elkergetni és akitől a ravaszság sem tudta elcsábítani a nyomába szegődött szerencsét.

Vizsgálat az Olain ügyben

(Nincs megszegetés. — Megnyugtatták a munkásságot.)

Budapestről táviratozzák: Az Olain-ügyben a vizsgálóbíró tegnap a Kereskedelmi Bankban, a Hitelbankban és a Lloyd-bankban tartott az ingyen részvények ügyében vizsgálatot, amit teljesebb titokban tartanak. A Magyar Hírlap szerint mégis kiszivárgott annyira, hogy a vizsgálat egyetlen esetet sem állapított meg, amely szerint a bankok ingyen-részvényeket adtak volna képviselőknek vagy magas állású tisztviselőknek.

Budapestről táviratozzák: A szakszervezeti tanács tegnap memorandumot nyújtott át gróf Bethlen István miniszterelnöknek, amelyben a munkámegélhetési viszonyok megjavítását kívánják tökéletes és a Kormányától, ezzel egyidejűleg pedig az indexrendszer bevezetését. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy az indexrendszer bevezetését aggályosnak találja. A szakszervezeti tanács, bár a miniszterelnök válaszával nem volt megelégedve, mégis hajlandónak nyilatkozott a munkásság megnyugtatóására.

Tűz a utcában.

(Leégett egy ház teteje. — Az Astra motorfecske-dője munkában.)

Ma délután fél három órakor a Marasesti (Kössuth)-utca 75. számú ház eddig ismeretlen okból kigyulladt. A rögtön értesített tűzoltóság teljes készséggel vonult Mihajlovics Gyula főparancsnok vezetésével, rövidesen megjelentek a helyszínen az önkéntes tűzoltók is Záray Jenő parancsnoksága alatt. Kivonult az Astra-gyár tűzoltósága is motorfecske-dőjével és résztvett az oltási munkálatokban a gáji tűzoltóság is. A lángok három órakor már magasra csaptak fel és a tetőszerkezet könnyen égő anyaga hamarosan a lángok martaléka lett. Ugyanerre a sorsra jutott az egyemeletes épület padlásán levő nagymennyiségű könyv és ruhakészlet is. A tűzoltók felhírták az égő padlásra és onnan vezették az oltást, amelynek fél négyre már meg is volt az eredménye, mert a ház nagy részét megmentették és a szomszédos házakról is elhárították a veszélyt. Négy órakor már az utolsó láng is kialudt, ekkorra azonban a padlás teljesen leégett a tetőzettel együtt. Fél ötkor már megengedték a lakóknak, hogy visszatérjenek lakásaikba. A lakások közül csak egy forgott veszélyben és ez sem a tűztől, hanem az oltásra kifecskezendett nagymennyiségű víztől. Timkó Acsev. tisztviselő lakása fölött annyira átázott a mennyezet, hogy az első pillanatokban attól tartottak, hogy be fog omlani és ezért vizsgálat alá vették. A vizsgálat eredményeként azonban itt sem fogatosították kilakoltatást. A Kártyavárszerűen épített ház két vékony tűzfala olyan labilis állapotban állott a tűz eloltása után, hogy a tűzoltók közönséges lenköttel kötözték meg, hogy be ne dőljenek. Megállapították, hogy az erkélyperemek gipszsel kevert nádból készültek és ezek kaptak a leghamarabb lángra. A tüzet egyik verzió szerint a nap melege a padlásra felhalmozott papírtömegben idézte elő, egy má-

sik verzió szerint pedig vagy kéményszikra, vagy valakinek, aki a padlásra járt, a gondatlansága okozta. A ház Rotariu Aurél városi tisztviselő tulajdona és kétszázézer leire van bebiztosítva, így a kár jelentékeny része biztosítás útján megtérül. A tűz helyszínén megjelent Georgescu János

A kisvonati katasztrófia epilógusa.

Ismét őrizetbe vették Horváth mozdonyvezetőt és Hajdu fűtőt

A halálos végű kisvasúti katasztrófia második áldozatának, Kotrocó Józsefnek állapota az aradi kórházban állandóan javul. A súlyosan sérült szerencsétlen ember már tud minden vesztélyen. A szerencsétlenség ügyében megindult nyomozást a rendőrség tegnap fejezte be és az őrizetbe vett Horváth Mihály mozdonyvezetőt és Hajdu Pál fűtőt szabadlábra helyezte. Az iratokat ma küldték át az aradi királyi ügyészségnek, ahova beidézték a mozdonyvezetőt is. Pausesti királyi ügyész az iratok áttanulmányozása után meghallgatta a védekező

A Mericskay-örökség.

(Kinevezték a hagyatéki gondnokot.)

A tegnapi napon dr. Kálmán Ferenc járásbíró újabb végrendeleti tanukat hallgatott ki a Mericskay-hagyatéki ügyben, akik a szóbeli végrendelet körülményeire vonatkozólag fontos és jelentős tanuvallomásokot tettek. A végleges zárgondnok kinevezéséig a járásbíró a hagyatéki vagyon kezelésével az egyik örökös férjét, Mészáros Bélát nevezte ki, aki Mericskay Sándor életében is az Erzsébet mozgószínház igazgatója és az önjelölt vagyonkezelője volt. Mészáros Béla előre kijelentette, hogy a vagyon kezeléséért díjat nem számít fel. Az ügyben még több tanu kihallgatása vált szükségessé. Ennek foganatosítása után a járásbíró az ügyet tárgyalás végett valamelyik közjegyzőnek adja át. Abban az esetben, ha az örökösök között megállapodás nem jön létre, a járásbíró perreutató végzést ad ki és mivel az összeg oly nagy, hogy a hagyatéki perben a járásbíró nem hozhat ítéletet, a Mericskay-hagyatéki ügyét az aradi királyi törvényszék polgári tanácsához teszik át.

Sport.

— „Admira“ a bécsi Bainokszög harmadik helyezetiével játszik nemzetközi mérkőzést a Gloria-CFR és az AMTE. az óvártéri sporttelepen augusztus hó 4-én, szombaton és 5-én, vasárnap. Jegyek elővételben Maidt Emil cégnél.

— KAC—AAC. barátságos mérkőzés. Vasárnap, augusztus hó 5-én látja vendégül az AAC. Románia egyik legkiválóbb amatőr csapatát, a Kolozsvári AC-ot barátságos focimérkőzés keretében a Str. Teodor Serb (Török Gábor-utcai) sporttelepen. A KAC. előkelő helyet ért el a cluj-i kerületi bajnokságban s a jövő évi bajnokságnak egyik leghívatottabb aspiránsa. Az előjellekből ítélve, a mérkőzés az év egyik legélvezetesebb és legfajorebb sporteseményének ígérkezik. Megelőzőleg a Viktória játszik az AAC. második csapatával és a legutóbb sikeresen szereplő török mérkőzés erejé-

nélkül prefektus-vezérfelügyelő. Pausesti ügyész és a rendőrség élén Griffa Ovidiu rendőrprefektus és Andreescu rendőrigazgató. A tűz gyors eloltásában nagy része van az Astra-gyár tűzoltóságának, amely a pompásan működő motorfecske-dőjével tevékenykedett.

seket, de mivel az a körülmény látszik fennforogni, hogy a bekövetkezett katasztrófiáért a mozdonyvezetőt és a fűtőt is terheli a felelősség, a közbíró a vizsgálóbíró ságnak Horváth Mihály és Hajdu Pál előzetes letartóztatását indítványozta. Sommer Nándor vizsgálóbíró egy nagyszabású bűnügyben Curticire (Kürtöstre) szállt ki tanukihallgatások megejtése végett, így a gyanúsítottak kihallgatását nem foganatosíthatta és az indítvány felett nem döntött. Az ügyészség rendelkezése a kisvonati mozdonyvezetőjét és fűtőjét ismét őrizetbe vették.

ket a Temesvári MTE. törpe csapatával. A mérkőzések kezdete délután 2, 4 és 6 óra.

Sikkasztó

tőzsdebizományos.

(Aki becsapta a kommittenseit.)

Budapestről táviratozzák: Néhány nap óta több följelentés érkezett a főkapitányságra Feldmann Ferenc tőzsdebizományos ellen, a ki megbízóinak pénzét kontremínvesztéseik fedezésére használta fel, vagyis elsikkasztotta. — A kontremínálás tudvalevőleg abból áll, hogy a tőzsdebizományos az értékek hanyatlására spekulálva a kapott megbízást csak akkor teljesíti, amikor a papir értéke alacsonyabb, mint amilyen árfolyamon megrendelték. Ilyenformán dolgozott Feldmann Ferenc is, a hossz azonban halomra döntötte számításait. Már a hossz kezdetén Meisner Aladárné tett följelentést a tőzsdebizományos ellen, aki száz ezer korona kőztpénzét nem akarta visszafizetni. Feldmann ezt az ügyet természetesen huzta-vonta s azóta is állandóan „egyezkedett“ megbízójával. Szombaton délelőtt azonban újabb följelentés érkezett ellene. Ezt a följelentést Sveatocevszky Naum orosz állampolgár tette, aki 25 darab Magyar-Német Bank-részvényt vásárolt a tőzsdebizományosnál és az érte járó pénzt ki is fizette. A följelentő 12.500 koronás árfolyamon adott megbízást a papírok vételére, a melyeket július 24-én kellett volna Feldmann Ferencnek leszállítania.

Miután az értékpapírokért járó összeget teljes értékben kifizette, a papírok tulajdonosa július 24-én felkereste a tőzsdebizományost és kérte a részvények kiadását. Feldmann cinikusan kijelentette, hogy az értékpapírokat nem tudja kiadni, mert azokat egyáltalában nem is vásárolta meg. A kommittens érte pénzt követelte mire Feldmann

megnyugtatta, hogy a pénzt sem tudja visszafizetni, mivel elköltötte. — Sveatocevszky följelentését egy másik követte, amely ugyancsak sikkasztás miatt kérte Feldmann Ferenc ellen a bűnvádi eljárás megindítását. Az újabb följelentést Markó Imre hivatalnok tette, akinek 200 darab Wiener Commerzialbank részvényét sikkasztotta el a tőzsdebizományos. A részvényeket még április hónapban kellett volna Markó részére leszállítani, aki szintén kifizette a megrendelt árfolyam szerint a részvények teljes értékét. — Azonban Markó Imre is úgy járt, mint a tőzsdebizományos másik megbízója. Feldmann sem a 200 részvényt, sem az érte járó összeget, amely ma mástól millió koronát jelent, nem akarta, illetve nem tudta megbízójának kiadni.

Valószínű, hogy még több följelentés fogja az eddigi följelentéseket követni, mert nyilvánvaló, hogy Feldmann Ferenc a kontremínben nagy összegeket vesztett. A főkapitányságon a följelentések alapján a nyomozás megindult, hogy a sikkasztó tőzsdebizományos üzemeire teljes világosságot derítsen.

Zita exkirályné nyaralása.

(A kis Ottó játszótársai.)

(Az Arad iKözlöny bécsi tudósítójától.) Spanyolországból érkezett levelek híriül adják, hogy Zita exkirályné gyermekeivel a San Sebastian közelében levő Lequeria nevű kis halászfaluban lakik. A faluban az exkirályi család csendes, visszavonult életet él. Az exkirályné kizárólag gyermekei nevelésének szenteli idejét és bizony nagyon takarékoskodik. A környék lakói baskok, akik rokonszenvekkel övezik a családot. A szegény halász-nép halat és főzeléket szállít az exkirályné háztartása számára és ezért nem fogad el pénzt. Zita alig érintkezik valakivel. Csak a spanyol király és az anyakirálynő látogatják meg gyakran és ilyenkor elhozzák Alfons király gyermekeit is. A gyermekek között barátság fejlődött ki és Ottónak főként a spanyol király gyermekei a játszótársai. Ottó nem rég egy spanyol nádhajón tett meg kisebb utat. Zita ulvartartásának csupán egyetlen tagja: Schmissig-Kerssenbrock grófnő él az exkirályné költségén. A gyermekek nevelője, gróf Degenfell, továbbá gróf Westphalen osztálytanácsos saját költségükön élnek Zita udvartartásában. Az utóbbi nemsokára távozik és helyét gróf Czernin. Ottó volt szófiai követ fogadja el. Mensdorff grófné szintén a maga költségén él. Az udvari pap, egy magyar lelkész, akif Csernoch János hercegprímás küldött, a magyar kormánytól kapja javadalmazását.

— Berlinben sztrájkainak a nyomdászok. Berlinből táviratozzák: A nyomdászok, mert a munkaadók nem teljesítették bérköveteléseiket, ma sztrájkba léptek.

HIREK.

A népszövetség küldöttel
Kolozsvárott.

(Duca külügyminiszter is eljön.)

Clujról (Kolozsvárról) jelentik: A népszövetségi delegátusok holnap érkeznek meg Kolozsvárra. A város nevében Moga városi tanácsos fogadja a küldöttséget, a melynek Kolozsvárott való tartózkodása egy napra van tervezve. Holnap délelőtt egy órakor a sétányon a város díszbédét ad a vendégek tiszteletére. Ugy tudják, hogy a delegátusok társaságában Duca külügyminiszter és dr. Pteancu közoktatásügyi vezérfelügyelő is megérkezik Kolozsvárra.

Lapunk legközelebbi száma a csütörtöki görög keleti román ünnep miatt szombaton jelenik meg.

Eskütétel. Hatoran Jakab síriai (világosi) közigazgató ma a törvényes ítélet előtt letette a hivatali esküt.

Gróf Bethlen Istvánné Erdélyben. Budapestről táviratozzák: Gróf Bethlen István miniszterelnök felesége néhány napig erdélyi birtokain tartózkodott, hogy a miniszterelnök ottani birtokainak kisajátítása miatt a feleségessé váló bitorokat, gazdasági felszereléseket Magyarországra szállíttassa át. Gróf Bethlen Istvánné vasárnap érkezik vissza Budapestre.

A Szalvatoriánus-rend főnöke Romániában. Timisoaráról (Temesvárról) jelentik: Péter Pfeiffer Pongrac, a Szalvatoriánus-rend általános főnöke, akinek állandó székhelye Rómában van, az itteni rendtartomány meglátogatására Romániába érkezett. A rendfőnök jelenleg Timisoarán tartózkodik.

Német középiskola Aradon. Ismét felvetődött ama terv, hogy Arad városának és környékének német gyermekei részére Aradon egy német állami középiskola állíttassék fel. Mivel ez alkalommal illetékes helyen a tervet kedvezően fogadták, az iskola létesítése valószínűvé vált és annak felállítása most már csak a növendékek megfelelő számától függ. Felkértenek tehát Arad város és megye összes németjei, hogy az intézmény létrejöttében segítségükre és mindazon német szülők címét, akik gyermekeiket a jövő tanévben a német reálgymnasiumba felvéteni óhajtják az „Arader Zeitung” szerkesztőségével tudatni szíveskedjenek. Ha minden osztályra legalább 40 növendék jelentkezik, úgy az iskola felállítása biztosítva van.

A szovjet pénzegységre tért át. Moszkvából jelentik: A mezőgazdasági tanács utasítására az állami iparvállalatok költségvetésüket ezután a „cernovec” nevű új orosz pénzben fogják készíteni, ami nem jelent mást, mint az aranyvalutára való áttérést.

Harding halmérgezést kapott. Newyorkból táviratozzák: Harding elnök halmérgezés következtében súlyosan megbetegedett. Állandóan négy orvos van a nagybeteg elnök mellett. Újabb távirat jelenti, hogy a beteg állapota javult.

Duca külügyminiszter a magyar követnél

— A jugoszlávai románok sérelmei. — A prágai lengyel követ a királynál. —

Bucurestből táviratozzák: Duca külügyminiszter tegnap délelőtt megjelent báró Zichy-Rubidó magyar követnél, akit informált a sinaiai konferencia határozatairól a magyar kölcsönre vonatkozóan és ismertette vele a kisantantnak a jóvátételi bizottsághoz intézett jegyzékének tartalmát. Duca külügyminiszter ezután meglátogatta Franciaország, Olaszország és Anglia képviselőit és ismertette velük a sinaiai konferencia eredményeit. A magyar kölcsönre vonatkozó jegyzéket közvetlenül megküldik a szövetséges kormányoknak.

Az Adeverul jelentése szerint Nincsi és Duca külügyminiszterek a sinaiai konferencia bevégezése után hosszabb megbeszélést folytattak a timók-völgyi és a macedon

Görögország leszerel. Athénből táviratozzák: A görög kormány rendeletet adott ki a görög hadsereg leszerelésére.

Hirdetmény. A rendőrprefektúra a közönség tudomására hozza, hogy több panasz érkezett be a járdák öntözése és az ebzárlatra vonatkozó kihágásokról. A rendőrprefektúra a legszigorubb büntetést fogja alkalmazni azok ellen, akik a kiadott rendeleteket megszegik. Minden háztulajdonos vagy bérlő, ha a háztulajdonos nem lakik ott, köteles naponta felocsoltatni a ház előtti járdát. Tilos a kutyákat az utcára kivinni, az ebzárlatra vonatkozó rendelet szigoruan betartandó. Hasonlóképpen tilos az emeleti ablakokban és erkélyeken levő virágokat esti fél 11 óra előtt öntözni. Jelen figyelmeztetés a közönség tudomására hozatik a fenti rendelkezésekhez való alkalmazkodás végett, hogy ne kelljen az előirt sulvos büntetéseket alkalmazni.

Motoros vonat Arad és Temesvár között. A timisoarai (temesvári) vasutigazgatóság elhatározta, hogy Temesvár és Arad között augusztus 5-ikétől kezdve a rendes vonatjáratokon kívül még egy motoros vonatpárt helyez forgalomba. A motoros Timisoaráról (Temesvárról) indul délután 4 órakor, Aradra érkezik délután 5 óra 39 perckor. Az ellenvonat indul Aradról reggel 8 óra 30 perckor. Timisoarára érkezik délelőtt 10 órakor.

Hol működnek az adóbizottságok? Az aradi adókövető-bizottságok holnap a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. a Poetul (Libás-düllő) utcában, a II. a Virginia Hatoran (Erzsébet) utcában, a III. a Mos Ajun (Szél) utcában, a IV. a Bulevardul Regele Ferdinand-on (József főherceg-uton), az V. a Marasesti (Kossuth) utcában a páratlan oldalon a nagy számok felé, a VI. az Avram Iancu (Szabadság) téren a 20. számtól és ennek befejezése után a Metianu (Forrav) utcában, a VII. a Seminarului (Sina) utcában, a VIII. a Cuza Voda (Thököly Imre) utcában, a IX. a General Coanda (Borona) utcában.

A pénzügyi mérleg összeállítása. Az aradi pénzügyigazgatóság felhívja a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat, hogy a pénzügyi mérleg összeállítására szükséges iveket vegyék át a pénzügyigazgatóságon, a földszint 17. számú szobában levő első kerületi adóhivatalnál.

doniai románok ügyében. Duca a megbeszélések folyamán rámutatott arra, hogy Jugoszlávia nem tartotta be az 1913-as londoni egyezmény idevonatkozó szakaszait. A jugoszláv hatóságok számos román iskolát és templomot bezárattak. Duca külügyminiszter megnyugtató választ kapott Nincsiestől, aki kijelentette, hogy Jugoszlávia hajlandó ezt a kérdést vizsgálat tárgyává tenni.

Püz prágai lengyel követ tegnap audiencián jelentkezett Ferdinánd király előtt, amely után a király meghívására részt vett az udvari ebéden. A lengyel követ délután felkereste Bratianu miniszterelnököt, akinél Duca külügyminiszterrel együtt hosszasan tárgyaltak. (Rador.)

Kina elnöke öngyilkos kísérlete. Londonból táviratozzák: Pekingből érkezett jelentés szerint, a kínai köztársaság elnöke öngyilkosságot kísérelt meg. Az elnök revolverrel magára lőtt és sulvos sérülést szenvedett.

Marokkóban ellenoffenzívát kezdenek a spanyolok. Madridból táviratozzák: A Melillából és Ceutából érkezett táviratok szerint Spanyolországban a legközelebbi napokban fontos események fognak lejátszódni. A rif törzsbefi kabilok nagy előkészületeket tesznek arra, hogy döntő csapást mérjenek a spanyol csapatokra. A Correspondencia de Espana szerint a spanyol kormány, tekintettel a fenyegető helyzetre, elrendelte a katonai előkészületeket a nagy ellenoffenzívára. Az ellenoffenzívát 171 000 főből álló hadsereg fogja végrehajtani.

A Tüdőbetegség-Intézet javára augusztus 5-én dr. Robu Jánosné vezetésével az Eminescuparkban rendezett parkünnepély programja a következő: Egy és fél órakor a Kulturpalota előtti Duhajcsárdában Anghelescu közoktatásügyi miniszter részvételével 250 főt felváltó bankett a regátbli tanítók tiszteletére. Katonazene, román kabarészmok. Bankett után az ünnepély ünnepélyes megnyitója Arad előkelősége részvételével. Pezsgősátor, lumpsátor (duhaj), cukrászdák, sör-sátorok, török feketekávésátor, szivarsátor, konfetti, szerpentinsátor, tombola, amerikai árverés, szépségverseny, karikadobás, szerencsehalászat, kártyavetés, jóslás, mérlegetés, fényképezés, stb. Továbbá katonazene, elsőrendű cigányzenekarok. A lumpsátorban este 8 órától tánc. Egész napon át Arad színészei közül a következők tartanak kabaré-előadást: Balogh Böske, Jávor Alfréd Győző Alfréd, Darvas Ernő, Sipos Zsigmond, Kiss Mariska, Ágai, Marcosos, Zay, Hunyadi.

Tetőtűz. A Zsidótemető utcában ma délután egy zsindelevél fedett ház kigyulladt. Mire a tűzoltók kivonultak, a házban lakók a tüzet már eloltották.

Felhívás utlevél-ügyben. Az aradi rendőrség utlevél-osztálya felhívja Japort Gyulát, hogy nemzetiségi igazolvánnyal, Kovács Mihályt, hogy katonai igazolvánnyal, Bonier Mihályt, hogy katonai, nemzetiségi igazolvánnyal és az amerikai konzulátus vizumával jelentkezzen a hivatalban.

Erhardt Jugoszláviában. Belgrádból táviratozzák: A szabadkai jugoszláv határrendőrséghez az a jelentés érkezett, hogy a lipcei fogházból megszökött Erhardt korvettkapitány Svinjaránál átképte a jugoszláv határt. A hatóságok megindították a nyomozást az állítólagos Erhardt után. A szálak Okaniság vezettek, itt azonban átképtek.

Veszett kutya garázdalkodása. Timisoaráról (Temesvárról) jelentik: Zombolyán egy veszett kutya megmart egy tehéncsordát. Tizenegy embert, akik a megmart állatok tejéből ittak, az uvidéki Pasteur-intézetbe szállították.

Rendőri hírek. Jónás Jánosné feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából 5000 leit loptak el. — Yertes Béla aradi kereskedő márciusban feljelentést tett, hogy nagyértékű dolgokat loptak el tőle. A rendőrség a tettes személyében Czank Katalin cselédleányt ma letartóztatta.

Halál a gyászünnepélyen. Flamburgból táviratozzák: Tragikus eset játszódott le Bismarcknak, a vas-kancellárnak egyik negyedik évszázados jubileumi gyászünnepélyén. Friedrichruhében is meg akarták ünnepelni a szomorú évfordulót, ahol Reuss hamburgi lelkésznek kellett volna mondani az ünnepi beszédet. Amikor Reuss a koporsóhoz közeledett, hogy elmondja beszédét, egy halk felkiáltással összeesett és néhány perc múlva meghalt. Az ünnepet erre szonnal félbeszakították.

A marosvásárhelyi Kulturpalota freskói. Targu-Muresről (Marosvásárhelyről) jelentik: A Kulturpalota freskóit, amelyeket Körösfői Kriesch Aladár festett, Dandea polgármester el akarja távolítani. A város lakossága most Anghelescu és Banu miniszterekhez fordult, hogy akadályozzák meg a freskók eltávolítását.

Ebzott zugvalutások. Budapestről táviratozzák: A rombach-utcai zug-ávéházakban egy razziazó detektívcsoporthoz nyolcvan férfit és nőt lepott meg, akik tiltott valutaüzletekkel foglalkoztak. Az ezeknél levő idegen valutákat: lelt, dollárt, dinárt és szokott 400 millió értékben lefoglalták és mindnyájukat a főkapitányságra kísérték.

Halálra ítélt gyújtogató. Kecskemétről jelentik: Szabó István gazdasági cseléd Turi János szentkirályi garázdalkodónál volt alkalmazásban. Julius 14-én este Szabó öszeszólalkozott gazdájával és hirtelen haragjában meggyújtotta a birkaakol szalmafedelét. Sem elegendő erő, sem a szükséges víz nem állott rendelkezésre, ennélfogva a tűz gyorsan elharapódzott, átsapott a szomszédos gazdasági épületekre is és valamennyi porrá égett. Szabó Istvánt elfogták és mint hogy a gyújtogatóra stafárium van hirdető, a kecskeméti királyi törvényszék rögtönítélő bírósága szombaton hozott ítéletével Szabó István szándékos gyújtogató bűm tetteért kötélt általi halálra ítélt.

Menetrendváltozás miatt futárjaink ismét Tóvis felé indulnak, kérjük az utleveleket ezért legkésőbb délelőtt 12 óráig leadni. Kelet hírlap iroda.

— **Eredménytelen nyomozás a kétmilliárdos ékszerlopás tettese után.** Bécsből jelentik: A semmeringi ékszerlopás kétmilliárdos tettesét még nem sikerült kézrekeríteni. A rendőrségen most jelentkezett két ékszerész, aki két nappal a lopás után ékszereket vásárolt egy állítólagos Soyle Richard nevű embertől. A személyleírás, a melyet az ékszerészek az állítólagos Soytoról adtak, feltűnően ráillik Ferrarri Hugó márkira, aki az ékszerlopás után eltűnt a Paulhaus-szállóból. A bécsi rendőrség adatai szerint Ferrarri nemzetközi tolvajszövetség tagja. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy Ausztria területén tartózkodik-e még.

— **Orvosi hír.** Dr. Kardos Géza igazgató-főorvos, gyermekorvos szabadságáról visszaérkezett.

— **Dr. Pap Teodor irodáját** Str. Alexandri I. (Salacz-u.) Központi szállodával szemben helyezte át.

— **Elhalasztott bírósági tárgyalások.** Farcas György bűnügyét, melynek tárgyalását az aradi törvényszék büntetőtanácsa már többször elhalasztotta, ma tűzte ki tárgyalásra. A főtárgyalást azonban ismét el kellett halasztani, mert az ügy referálása Köller János táblabírónak volt kiosztva, aki időközben meghalt és így a bűnügy aktáinak át tanulmányozására idő vált szükségessé. Ugyancsak ma kellett volna Cidófalvi brádi postamester sikkasztási ügyében is a főtárgyalást megtartani, amelyet hasonló okból szintén elhalasztottak.

— **Mi megbízható? Szakértők megállapították,** hogy Olla gummil az egyedül megbízható óvszer.

— **Aki a nőket is meg akarja hatalítani.** Hiábavaló a szakértő orvosok szkeptikus véleménye Voronov doktor fiatalító módszeréről. Ő rendíthetetlenül meg van győződve arról, hogy a férfiak fiatalodásának varázsszerét a csimpánzban kell keresni és hogy kölfedezése bevált. Ennek a tudatában Voronov doktor most már a nőket akarja boldogítani és a „Sunday Express” című londoni lap egyik munkatársának kijelentette, hogy erre vonatkozó eljárása még nem olyan „tökéletes”, mint a férfiak megfiatalítása, de reményli, hogy novemberre... Alig ejtette ki azonban ennek a líonapnak a nevét, hirtelen elhallgatott és az alkaira szorította az ujját, miközben egy olyan mosoly cikkázott végig rajtuk, amely a legszebb igéretet jelenti. A hírlapíró hiába faggatta tovább a csodadoktort, ez nem volt hajlandó többet mondani.

*Hamis táblét babylonian.
Minden cipész tudja!*

A császárné ruhái.

(Árverezik Eugénia toalettjét.)

Londonból írják: Christie híres árverési termében árverésre állították ki Eugénia volt francia császárné ruháit, csipkéit és gyönyörű prémjeit. Majdnem minden darabnak történelme is van. Így például Alba hercegnőnek, a császárné hűgának ruhája, amely természetesen szétrongyoltan — csak csipkéknek, halcsontoknak és fekete bársonynak zavaros halmaza. Láthatók a császárné csakugyan apró és keskeny béli cipői, Krinolinok, kasmirsálók, aranyszövésű — utóbbiak a kedve ajándéka, — és

egyéb ruharészletek jutottak még árverés alá. Többek közt egy láda fehér selyem; a lánán a következő felirat: „Egy franciától, aki megörizte a császárnőhöz a hűséget.” Bár a ruhák rég kimentek a divatból, a franciák — főleg francia nők — mindent meg akarnak venni az árverésen.

Irodalom, művészet

• **Az aradi nyári szinkór heti műsora.** Csütörtök: Bajadér. Kovács Kató és Misoga László vendégfelléptével. Péntek: Orpheusz az alvilágban. Szombaton: Cigányszerelem. A karszemélyzet jutalomjátéka.

• **A leghatalmasabb érzés** ejti rábuz a távoli India leghatalmasabb urát, aki mindenét hajlandó feláldozni az imádott nő szerelméért. A párisi színésznő, akinek kacér játéka az utolsó percben tréfának minősíti az eljegyzést, a nézők idegeit is próbára teszi és a meseszövének ez a bizsága emeli ki a Bajadért az általános operettek közül. A gyönyörű zenéjű darabban Kovács Kató, az oradea-marei (nagyvárad) társulat szubrettje is fellép vendégként, a többi szerepeket a társulat elsőrendű tagjai játsszák.

• **Az operettek gyöngye,** az Orpheusz az alvilágban kerül színre pénteken este. Offenbach leggyönyörűbb alkotása az Orpheusz, amelyben a nagy zeneköltő az operettirodalom legmaradandóbb zeneszámajt komponálta. Az Orpheusz elsőrendű szereposztásában kerül színre.

• **A karszemélyzet jutalomjátékaként** a színház igazgatósága szombaton este a Cigányszerelem tűzte műsorra. Az eddigi tervek szerint a jutalomjátékkal befejezést nyerne az idei színházi szezon, amelynek bevezetéseként Thália névtelen papjainak anyagi felsegélyezésére lenne fordítva a Cigányszerelem jövedelme.

• **Fekete Tivadar új könyve.** Szeptemberben az őszi könyvszezon aradi újdonságai között a kihűnő aradi újságírónak, Fekete Tivadarnak is két új könyve fog szerepelni. Az Aradi Közlöny olvasótáborának nem kell bemutatni a jeles aradi tollforgatót, aki ezuttal két verseskötvet bocsát a piacra. Az egyik egy modern antológia, a legnagyobb élő román költők verses gyűjteménye. A másik színes és lendületes fordítások ezek, amelyeket a közönség nagyrésze ismer már azokból a műfajtyűnyokból, amelyek lapunkban megjelentek. A könyv előszavát Ion Minulescu írta, a szépművészeti miniszterium vezérigazgatója. A másik kötet Fekete Tivadar eredeti verseit közli, „Cserna, vidd el a nőket” címmel. A megkapóan érdekes versek egészen új, eredeti oldaláról világítják meg Fekete írói egyéniségét. Kétségtelen, hogy a hálás erdélyi olvasóközönség érdeklődése már most fölényes sikert ísól Fekete Tivadar új műveinek.

• **A Központi ötterem** kellemes hívári kerthelyiségében esténként az újonnan szerződött tagok fellépésével nagy kabarét, melynek keretében a következő tagok lépnek fel: Valerin Belon román énekesnő, Hunyadi Emil komikus, Kassay Böske énekesnő, Petik Duo, Dans moderne, Pawlowna orosz és tiroli énekesnő, Varga Ferenc baritonista és Jean Kanner közkívánatra prolongált országos híró román komikus. A zongoránál erdélyi Patat Leó zongoraművész és zeneszerző ül. Előadás után parkettánc

Pénzügyi diktátor Németországban

— **Hogy lehet megmenteni a német gazdasági életet? — Az antant-hatalmak terve. —**

Berlinből táviratozzák: Ma már objektíve meg lehet állapítani, hogy a németországi belviszonyok hirtelen leromlását a kormány téves pénzügyi politikája is okozta. A ruhrvidéki ellenállás megfelelő pénzügyi terv nélkül kezdődött. Természetes, hogy a dollár felszökött, mihelyt a franciák és belgák benyomultak az országba, de ekkor az inflációnak való kedvezés helyett aranyadókkal, mindenelőtt pedig aranyalapon való hitelrendszerrel kellett volna operálni. Bizonyos körök tárgyalásai alatt az az impresszió alakult ki, hogy az antant, ha a pénzügyi politikában gyors változás nem következik be, pénzügyi diktátort fog rá-

„Örökre adnám...”

Aradi urileány ötnapos gyermeke.

Az Aradi Közlöny mai számában szokatlan és nem mindennapi apróhirdetés látott napvilágot. Egy fiatal tizenéves éves aradi leány barátjánője adta fel az apróhirdetést, melynek szövege a következő képen hangzik:

Örökre adnám jobb családnak négy napos kisfiamat. Cím a kiadóhivatalban.

Elmentünk a jelzett címre, a Tribunal Axente (Damjanich-utca) 12—15. számú házba, ahol megtudtuk, hogy az ártatlan kisgyermek anyja nem is itt lakik, csak legjobb barátjánőjének van itt a lakása és annak is csak az anyját találtuk otthon.

— **N. Mancit** a neve a csaldótt és faképnél hagyott leánynak, kezdte a barátónő édesanyja. Leányom nagyon szereti és éppen ezért őt kérte fel, hogy adjon fel egy apróhirdetést az Aradi Közlönyben, hátha valamelyik jószívű uricsalád megszabadítja szegényétől és felneveli parányi gyermekét Szorgalmas, jól nevelt urileány volt és nem is tudom, hogy történhetett meg vele ilyesmi. Gyakran járj hot zánk és én is nagyon szerettem. Egyik aradi nagy magánvállalatnál volt, mint hivatalnoknő alkalmazásban. Egy fiatalemberrel járt mindig együtt, aki ugyanannál a cégnél volt alkalmazásban és ettől kapta gyermekét is. Árva leány, csak az anyja él, akit nővérel együtt keresetükből tartottak el. Nővérs egyik előkelő aradi üzletben van alkalmazásban és egy igen jó családból való férfi kérte meg a kezét. Mancit éppen ezért kórházba szállították, ott adott életet gyermekének, nehogy nővérenek kéréje tudomást szerezzen az esetről. Neki is van kéréje, egy aradmegyei ur személyében, aki hosszú távollét után most került haza külföldről és tegnap Aradon járt, hogy Mancit meglátogassa. Erre

kényszerített a bíróalmi kormányra.

Nem titok, hogy ha a jóvátételi és a Ruhr-kérdésben megegyezést sikerült létrehozni, akkor ez a megegyezés főképpen egy Németországnak előirandó lly ellenőrzésre fog támaszkodni, mint elkerülhetetlenül szükséges valamire, hiszen a német nép magában már a legnagyobb áldozatok árán sem tudja megmenteni a helyzetet. Az egész német pénzügyi és gazdasági politikát teljesen újja kell szervezni, mert a márka elértéktelenedése míg egyrészt lehetővé teszi a nagytőke koncentrációját, másrészt a Kommunizmus karjaiba dönti a középosztályokat.

természetesen azonban nem került sor.

Elmentünk a Fischer Eliz-kórházba, ahol Mancit, a gonoszlelkű és szívtelen fiatalember áldozata öt-napos kis gyermekével együtt éppen aludt. Így hát nem beszélhettünk vele. Szép kövér arcú rövid barnahajú leány. A kórház gyakran lehetett látni. Manikürözött kezeiben fogta ártatlan gyermekét, aki még nem tudja, hogy milyen szomorú élettragédiának néz elébe.

Bélyeghamisító posta.

(Súlyos vád az osztrák parlamentben.)

Bécsből jelentik: Az osztrák parlamentjében legutóbb fölszólat egy képviselő, hogy az osztrák posta bélyeghamisítást követett el a gyűjtők kárára. A IV. kiadású tábori posta bélyegekről volt szó, melyeket az olasz megszállott területek részére centesimi és a román megszállott területek részére hani fölülnyomással láttak el. Ezeket a bélyegeket aztán a posta nyilvános árverésen eladta. Mikor 1918-ban bekövetkezett az összeomlás, a IV. kiadású tábori postabélyegek csak előkészületben voltak, a megszállott területekél pedig még előkészületben sem lehettek és az árveréskor hivatalosan mégis azt állították, hogy azok forgalomban voltak, hódít akkor, mikor ártományukat elrendelték, sem olasz, sem román földön nem volt a Központi hatalmaknak egy katonája sem. A kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy a bélyegek ártományása nem az ő, hanem a fölszámoló hadügyminiszterium hatáskörébe tartozott, az pedig nem válaszolt a hozzá intézett megkeresésre. Dr. Fellner osztálytanácsos kijelentette, hogy a bélyegeket két bélyegszakértő véleményezésére bocsájították árverésre, egyébként pedig a szóban forgó bélyegekből csak 10.000 sort adtak el és azokat is visszaváltják. Ugyanekkor elhangzott az a vád is, hogy az osztrák államnyomdában legutóbb 20.000 sor bosnyák tájképes bélyeget rendeltek.

A drágaság orgiái.

(Razzia az üzletekben. — Eltűnt a cukor.)

Budapesti tudósítónk jelenti: A korona zuhanásának következtében a drágaság valóságos orgiákat ül. Kereskedők, csarnoki árások, paraszok szinte elvesztették a fejüket, nem tudják, hogy mit kérjenek s ha az ember nem resteli a fáradságot és egy kicsit széjjelnéz a városban, ugyanegy árucikknek az árát egymástól a legelőőbb variációkban olvashatja a kirakatokban. Feltéve, hogy olvashatja, mert vannak olyan óvatos üzletemberek, kik azon a címen, hogy a „kirakat rendezés alatt” van, nem írnak ki semmit, nehogy keveset írjanak ki és így károsodjanak, illetve kevesebbet nyerjenek, mint konkurensük. A közönség tehetetlen ezzel a drágasági örülettel szemben. Az ár-emelkedés különösen a divatcikkek terén grasszál és itt megdöbbentően magas árakat lehet látni. A hétfői nap folyamán a detektívek nagy apparátussal razziaát tartottak és mintegy kilencven kereskedőt irtak fel. Ezek közül negyvenöt ellen már meg is indították az eljárást.

Jellemző drágítás történt a szálmival, amelyet 14.000 koronáról 19—30.000-re emeltek s még ezen áron se szolgáltatnak ki nagyobb mennyiséget, mert hátla másnap már többet lehet érte számítani. A cukor egyszerűen eltűnt. Valószínűleg a raktárban várja, hogy még magasabb árat érjen el. A tea megfizethetetlen és csak nagyon kis mennyiségben, dekánként mérlik. A vaj a csarnokban 9000, a kereskedésben 10.000 korona. Zsirt 8000 koronáért hirdetik, de csak ritka helyen kapható. Ezzel szemben a községi zsir ára 3500 korona. A husarak 7—8000 korona között váltakoznak, a fagyasztott marhahús 3600 korona. A kenyér 1050 Koronás árat ért el, a tojás pedig 200 Korona.

A meggyilkolt ékszerész.

(Nem ért el eredményt a nyomozás.)

Budapestről jelentik: A rendőrségi nyomozás még nem fejeződött be a Tárnok-utcai gyilkosság ügyében és Otho Lajos ékszerész halálának körülményei még mindig tisztázatlanok. Eddig nem sikerült megállapítani, vajon a gynuba fogott Szauner Ferenc valóban gyilkosa-e az ékszerésznek? A tegnap megindított alibiigazolások nem igazolták ugyan egészen Szauner alibijét, de olyan ténnyel sem nyújtottak bünössége mellett, amelynek alapján nyugodtan állíthatná a rendőrség, hogy a gyilkosságot tényleg Szauner követte el. Arról volt szó, hogy Szauner állítása szerint negyed kilenckor, a gyilkosság időpontjában, a szegényháznál tartózkodott, tehát nem lehetett ugyanakkor az Anna-utca és Tárnok-utca sarkán. Tényleg akadtak a szegényházban néhányan, akik igazolták, hogy Szauner a kapu előtt várakozott velük, hogy bebocsássák az épületbe. A rendőrségen azonban úgy vélték, hogy az Anna-utca a szegényháztól 8—10 percnnyire lévén, megtörténhetett, hogy Szauner a gyilkosság után odafutott. Általában ez a nyomozás is holtpontra jutott. Eredménye nincs és mindössze arra épít a rendőrség, amit Schernberg Jozefa mondtat jegyzőkönyv-

be, hogy Szauner ellenséges viszonyban volt Othoval és Szauner tényleg gondolkodott azon, hogy miként bosszulja meg Othot, mert őt kilökte a lakásából. Schernberg Jozefa szerint Szauner este az ékszerész házában tartózkodott, azonban nem tudja megmondani, hogy háromnegyed nyolc, vagy nyolc volt-e, amikor Szauner találkozott Othoval és amikor összevesztettek? Ő a házba ment. A továbbiakról mit sem tud, úgy hogy a szembesítés, amelyet tegnap hajtottak végre, szintén nem járt eredménnyel. A rendőrség, miután úgy látszik, hogy ezen a nyomon nem lehet eredményt elérni, most más irányban kezdte meg a nyomozást.

Közgazdaság.

A magyar korona.

A leu megtartotta Párisban és Zürichben is tegnapi árfolyamát. De Budapesten a Devizaközpont valamivel alább értékelt. Ez az ár leszállítás nem nagy jelentőségű, mert köztudomásuk a Devizaközpont néha 100 százalékosan nyomott árai, de a leu kontreminalása iránt erős törekvés indult meg. A magyar korona ismét felemelkedett 0.03-ra és Tabakovits Dusan, a magyar Devizaközpont aradi származású vezetője a magyar korona további javulását várja, mint egy nyilatkozatában kijelentette az al, hogy a mértékadó tényezők is bizalommal vannak a korona sorsa iránt. Temesvárott ma is jóval előnyösebben ajánlották a magyar koronát mint Aradon.

Aradi valutaárak. (Augusztus 1.) Francia frank 12, svájci frank 36, dollár 205, dinár 2.10, szokol 5.90, márka 0.0002, lira 8.70, angol font 910, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0028. **Kifizetések:** Budapest külföldi 110, belföldi 150, Bécs 554, Berlin 0.0001.80, Prága 5.95, Zürich 36.05, Milano 8.80, London 923, Páris 11.95, Newyork 202.50, Belgrád 2.20.

Temesvári valutaárak. (Augusztus 1.) Márka 0.0002, Newyork 202 dollár 204, angol font 920, Páris 11.80, francia frank 12, Zürich 35.85, svájci frank 35.50, Milano 8.80, lira 8.70, Prága 5.95, szokol 5.90, Belgrád, külföldi 2.15, belföldi 2.05, dinár 2.10. Budapest külföldi 140, belföldi 180, magyar korona 150, osztrák korona 352.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Augusztus 1.) **Kifizetések:** Páris 11.7250, Berlin 0.000210, London 915, Newyork 200, Milano 8.75, Zürich 35.80, Bécs 0.002850, Prága 5.95, Budapest 0.0125. **Valuták:** Napoleon 725, Márka 0.004, léva 1.70, török lira 1.15, angol font 915, francia frank 11.90, svájci frank 36, lira 8.90, drachma 4, dinár 2.05, dollár 205, lengyel márka 0.0012, osztrák korona 0.0027, magyar korona 0.0075, szokol 5.95.

Zürichi nyitás. (Augusztus 1.) Berlin 0.000525, Newyork 559.50, London 2558, Páris 32.65, Milano 24.3250, Prága 16.5250, Budapest 0.03, Belgrád 5.80, **Bucuresti** 2.85, Varsó 0.0025, Bécs 0.0078.75.

Zürichi zárlat. (Augusztus 1.) Berlin 0.0005, Amsterdam 220, Newyork 559, London 2556, Páris 32.42.50, Milano 24.35, Prága 16.45, Budapest 0.03, Belgrád 5.80, **Bucuresti** 2.85, Varsó 0.0025, Bécs 0.007875.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Augusztus 1.) Napoleon 68000, Amsterdam 7489—7689, **Bucuresti**

97—104, lei 97.50—104.50, London 86970—88970, angol font 87170—98170, Berlin 0.02—3.40, márka 0.02.50—3.90, Milano 827—861, Páris 1110—1144, francia frank 1115—1149, Prága 562—582, Zürich 3400—3500, Bécs 0.26.80—28.50, Belgrád 197—204, Newyork 19125—19525, dollár 19125—19625, Varsó 0.08.50—9.99.

= Németország termelése javul. Berlinből táviratozzák: Cuno birodalmi kancellár ma tárgyalt a mezőgazdák küldöttségével, amely arról számolt be, hogy az idei gabona-termés, de főleg a burgonyatermés javulni fog. Elhatározták, hogy az élelmiszereknek a külföldről való behozatalát devizák beszerzésével meg fogják könnyíteni.

Mozi.

* A kalandorfilmek egy legszenzációsabbika: Nincs kegyelem című nagyszerű Atlantic-film kerül színre csütörtökön este másodsor az Apollóban. A pénzéhes, gögös bankár, aki az emberek százait teszi tönkre, egy ellenségeiből álló banda kezei közé kerül, melynek kitagadott fia is tagja. A társaság éjszaka a bankár egész vagyonát ellopja, aki a betörőket észreveszi s fiát agyonlövi. Az igazságszolgáltatás kiszámíthatatlan: egy nagyszerű fordulattal a bankárt és a társaságot teljesen megsemmisíti. Az érdekes film még csütörtökön és pénteken kerül színre az Apollóban.

* Szombaton és vasárnap szenzációs Harry Piel kalandordramát mutat be az Uránia a „Nagy ismeretlen” címen.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
föld.
Cenzurat.
IOAN NICHIN.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Óvás!

Minimax R.-T.-ság Bucurest Bulev. A. I. Cuza 48. ezen uton intú az összes érdekelteket, hogy óvakodjanak olyan Minimax tüzelő készülékektől, amelyek nem a hivatalos képviselője útján hoztattak forgalomba, mert az olyan készülékek rendszerint elavult, vagy felfrissített áruk, belül rozsdásak s így robbanékonyak, vagy ha újak is, de a védőtörvény kijátszásával jutottak azoknak birtokába, akkor a kivitel tekintetében nincs meg a vevőnek a kellő biztositéka.

Ezennel kijelentjük, hogy sem mi, sem a többi európai testvérintézetünk, semminemű garanciát nem vállalunk, sőt póttöltéseket sem szállítunk az ilyen készülékekhez, amelyeknél nincs meg a biztositék arra vonatkozólag, hogy minden időben kifogástalanul működnek. A mi jóállásunk nyomatványainkon közzölve van, amelyek legszigorubbantartatnak, azon készülékeknek, amelyek direkt tőlünk, vagy igazolvánnyal ellátott képviselőinktől vásároltattak.

Az olyan fel nem jogosított egyénektől vásárolt készülékek azért olcsóbbak valamilyen, mert az illetéktelen eladók azok kifogástalan működésükért semmi garanciát nem vállalnak, sőt egészen bizonyos, hogy azok legtöbbször a legkritikusabb pillanatban csütörtököt mondanak, persze rozsdáerte, felfrissített igen ócska darabok. Egy olyan készülék, mely komoly pillanatban nem működik, még akkor is drága, ha semmibe sem kerül.

Kérjük t. vevőinket, hogy akik silány „Minimax” készülékeket illetéktelen közvetítőktől vásároltak s ezáltal magukat megrövidítve érzik, azt velünk, egyedüli képviselőnk, Hermes kereskedelmi vállalat Arad, Str. Martin Lutber 1. utján közölni sziveskedjenek, mert szándékunk az ilyenek ellen a törvény segítségével igénybe venni.

Dr. Lövinger Miksa

v. kórházi főorvos lakását és bel-és idegyógyászati rendelését
Bulev. General Dragalina No. 2. (Ap-ponyi Albert-körül 1. Cultur-palotával szemben) **helyeztette át.**
Fogad: 1/9—10, 1/3—1/5-ig. 4238

Sok évi gyakorlattal,

általános kereskedelmi ismeretekkel, prima referenciákkal rendelkező

mérlegképes főkönyvelő

perfekt magyar, német levelező, elsőrendű, önálló munkaerő állástóhajt változtatni Szives megkeresések „Exact” jelíge alatt a kiadóba kéretnek. 4304

Köszönetnyilvánítás.
Mindazoknak akik felejtethetetlen drága halottunk végtisztességén megjelentek, részvétükkel fájdalunkat onyhíteni igyekeztek ezuton mondunk hálas köszönetet. A gyászoló
Lukács és Pollák család.
4302

CREME MADELAINE
Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő bőrátk (mitesser) pattanások, arcvörösség, májfoltok és arcbőr minden tisztálansága ellen. — Készítik:
Dr. Földes & Hehs
gyógyszerészek, pipere szappan és vegyszeti gyár: Arad, Micalaca. Budapesten Bertalan-utca 28, Margit creme gyár. Ügyeljünk a márkára, óvakodjunk a hamisításoktól és hasonnemű utánzatoktól. 13891

Négy polgárit
végzett irodai gyakornokot, géplakatos és vasasztergályos tanoncokat fölvesz:
Aradi Vasipari R. T. vas-öntöde és gépgyár, Str. Cogalniceanu 45. 18293

Csobod János
vizsgázott fogtechnikus
özv. Morgenstern Gyuláné fogászati műtermét Strada Braflanu (Weitzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4076

Tisztít, frissít, feludít
Szeplőt tüntet, bőrt puhít
Az arcbőrt megfehériti
Kaiser-Borax
A valódi.
III—18676

Előre haladott időny miatt az összes nyári kelmekezt

mélyen leszállított árban árusítom.

Mindenki meggyőződhet ha megtekinti a kirakatban levő árakat.

STRADA METIANU

VÁNDOR DIVATÁRUHÁZ:

(FORRAI-UTCA)

18985

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 1.50 lel.

Vastagabb betűvel 3.— lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 15.— lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

TIZ ÉVES leánykámhoz nevelőnőt keresek. végzett képeződészek előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 700

MÉRLEGKÉPES könyvelő könyvek rendezését vállalja. Cim Wallinger hirdetőjében. 13300

PINCERTANONC fizetéssel felvétetik. PALKOVITS SÖRCSARNOK. 4289

TEXTIL engross szakmában jártas komoly, megbízható egyén felvétetik. Cautióval vagy garantiával rendelkezők előnyben. Cim a kiadóban. 4232

TAKARITÓNÓ felvétetik Kain gyógyszerárban Calea Banatului (Asztalos Sándor-utca) 1. 4294

JÓRAVALÓ KIFUTÓ LEANY felvétetik Lányi cipőüzletben. 4296

PERFEKT szobaleány felvétetik. Cim Strada Consistorului (Batthyány-utca) 52. II. emelet. 4293

PERFEKT szakácsnőt és inást előkelő vidéki urházhhoz Arad város közelében augusztus 15—20-iki belépésre keresek. Bővebbet a kiadóban. 4104

MINDENES SZAKÁCSNÓ kétféle családnhoz azonnal felvétetik Str. Pitići No. 5. (Vörösmarty-utca.) 4297

HÁZVEZETŐNŐNEK, vagy gyermekek mellé elmenne idősebb, szorgalmas nő. Cime Wallinger hirdetőjében. 13301

MINDENES szakácsnó jó fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóban. 13990

NÉMETÜL tudó tisztviselő, vagy tisztviselőnek esetleg fél napra kerestetik. Cim Kelet hírlapiroda. 13990

INTELLIGENS, hűséges urinő gazdaszszonyinak kizárólag csak magányos urhoz, vagy házvezetőnőnek esetleg beteg mellé ajánkozik. Cim Kelet hírlapiroda. 13990

PERFEKT főzőnő felvétetik Piata Avram Iancu No. 17. I. em. 4299

KÖZÉPKORU házaspár szeptember elsejéig háznemsteri állást keres. Cimeket Ecca-irodába Strada Eminescu kérem leadni. 13957

FOGTECHNIKUST keresek vidéki műterembe, lehetőleg azonnal. Cim a kiadóhivatalban. 4303

SZABADKÉZI rajzoló megfelelő állást keres. Ajánlatokat „Ügyes” jellegére a kiadóba kér. 4301

Lakás.

SZOBA KONYHAS lakást keresek esetleg takarításért. Cim Ecca-iroda. Strada Eminescu 40a) 13957

EGY kétágyas butorozott szoba, esetleg konyha használatra kiadó. Cim Kelet hírlapiroda. 18990

FIATAL HAZASPAR azonnali vagy későbbi beköltözésre 2—3 szobás modern butorozatlan lakást keres fürdőszobával. Ajánlatokat „Magas házbér” jellegére a kiadóhivatalba. 4310

Vétel és eladás.

ANTI-K tárgyakat, díszműveket, kézmunkákat, függönyöket, szőnyegeket, fehérneműt stb. bizományba veszek. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23. szám) I. emelet jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnasszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11898

FELYÉM PAPANOK, nagy alapca tála, aranylánc, virágvázák, goblein képek, íróasztal, tükrök, székrények, conspbi asztal, 3 m. futószőnyeg, képrámák, ágy- és asztalneműek, női fehérnemű, kezimunka, vaddisznóbőr, gyöngy ruhadísz, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) sz. I. emelet jobbra. 1000

AMERIKAI, natur tölgy irodai berendezés Underwood írógéppel együtt eladó. Cim Gracia Laboratorium Str. Metianu 8. (Forray-utca.) 4292

NÉGY HP. fafűrészelő gép eladó. Cim a kiadóban. 4291

TELJESEN kifogástalan, rövid, kereszt-húros hárfapedálos zongora eladó. Piata Szt. Sava (Kelemen-tér) 4—5. 13917

RÖZSABURGONYA, elsőrendű, jutányosan kapható Piata Avram Iancu 9. (Szabadság-tér) pincében Gröz Jenőnél. 4315

ALKALMI VÉTEL! Sürgösen eladó egy teljesen új „Grizner”-féle fehérnemű varrógép igen leszállított árban. Strada Gelu (Almos-utca) No. 26. 4306

KERESÉK használt egyszerű ablakot és ajtót megvételre. Boros, Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 19. 4309

FOXTERRIERKUTYA és ZONGORALADA eladó. Bokitsné, Múrasel (Zsigmondház) községhez mellett. 4308

KIFOGÁSTALAN állapotban levő, kényes fedelel hintó kerestetik. Cim a kiadóban. 4314

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgösen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

ELADÓ cca 800 Hl. új és használt jókarban levő töltőképes boros hordó 400 literől 4500 literig. Farkas Jenőnél, Balavásár. 3924

BETONKUTCSÖVEK és 30 Gmes beton csatornacövek eladók Zimándujfalui cementárúgyárban. 4194

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegensfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

KOCSIKENŐCS prima, tovotezsir, mindennemű gépkendölalok nagyban áron kaphatók az Aradi Olajpar Részvénytársaságnál Arad. Bulev. Regele Ferdinand I. No. 46—22. Telefon szám 135—407. 3935

Ingatlan.

STR. DMNA BALASA (Purly Lajosné-utca) 46. számú jókarban levő ház elfoglalható lakással eladó. Ugyanott egy szép ebédli kredenc is eladó. 4287

KÖZVETLEN Arad mellett, villanyos megállónál kitűnő forgalmu sarokház berendezett fűszerüzlettel, trafik és italmérésel, 3 szobás lakással, gyümölcsös, sel eladó. Cim „Megbizás” vállalat, Str. Horia, (Széchenyi-utca) 2. 4289

GHIOROCON (Györökön) négyszobás ur magánház Istállóval 640 öles telekkel 120.000 Leier eladó. Uranus-iroda. főpostával szemben. 13917

GHIOROCON négyszobás magánház nagy gyümölcsös kerttel olcsón eladó. Bővebbet Wallinger-irodában. 13301

SZÉP nagy magánház sürgösen eladó. Micalaca-Nou (Ujmikelaka) Attila-u. 3. 4307

MICALACA-NOU (Ujmikelaka) Balog Zoltán-utca 15. számú ház eladó. Egy lakás elfoglalható. Ugyanott egy üres telek eladó. 4300

Üzletek.

TELJESEN UJ komplett üzletberendezés jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4275

JÓFORGALMU korcsma és fűszerüzlet eladó. Cim a kiadóban. 4295

Oktatás.

ROMÁN tanárnő csoportoknak órákat ad. Cim a kiadóhivatalban. 4290

Különléle.

URI családnál ebéd és vacsora kapható. Ugyanott egy nagy legyezőpálmá eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13300

VILLANYSZERELÉST, csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarcz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

ARVA LEANYT vidékről, jól neveltet 12—15 éveset örökbe fogadok. Cim „Vendégios” Arad, Str. Fabricel (Gyár-utca) 1b) 4274

Liszt és termény

nagyban és kicsinyben 4298

legolcsóbb áron

Farkasnál,

Piata General Bernat (Hal-tér I. sz.)

ELADOM

belvárosban jókarban levő házamat, melyben három szobás lakás azonnal elfoglalható. Bővebbet:

WALLINGER-irodában. 13301

Hölgyeknek mindennapi használatra Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsiros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehetet finomságu harmattal volna bevonva. (Mitesserek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb arczszipító. — Készíti:

Dr. Földes és Hehs Margitereme gyára Budapest, I., Bertalan-utca 26. Arad—Uj-Micalaca. 13863

Budapest

legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVAN KIRALY szálloda

VI., Podmaniczky-utca 8, modern berendezés, központi fűtés, meleg vízszolgáltatás, lift stb, 13695

Eladó

egy Gráf és Siffi gyarmányu 45 HP.

személy autó

nyitott és csukott carossériával és egy 40 HP. teherautó. :- :- :-

Az autók a Földhitelezésnél Nagyszabványban megtekinthetők. 3938

Faipari és Arukereskedelmi R. T. Targul Mures (Marosvásárhelyt.)

No. G. 3857—2—1922.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Pe baza decisiului al Judecatoriei de Ocol Arad No de mai sus mobile și alte obiecte cuprinse in favorul lui Fleischer, Julius pentru suma de 536 Lei capital interese 8% dela 10. Aprilie 1923. Spese stabilite până in prezent in suma de Lei 627 se vor vinde la licitatie in Arad, Piata Mihail Viteazul No. In ziua de 3 August 1923. d. m. la orele 5. 4305

Arad, la 21. Iulie 1923.

CIUPULIGA,

exec. jud. regesc.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.

javítás végzett beklüdütt műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

„EGOL”

cipőkrém egyszerű sima fehér dobozban a legfinomabb minőségben minden jobb üzletben kapható.